

De Belgische Defensie ter ondersteuning van een *Carrier Strike Group*: noodzakelijk of snobistisch?

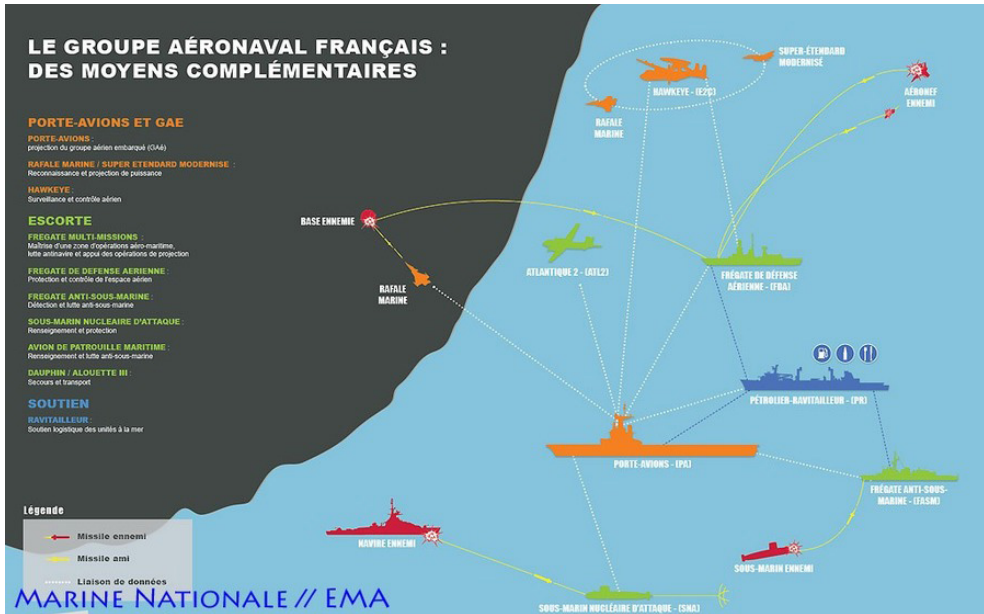
Tom DE VLEESCHAUWER

Fregatkapitein stafbrevethouder Tom DE VLEESCHAUWER, ir. is sinds 2007 *Principal Warfare Officer* in de Belgische marine. In 2021 was hij gedurende drie maanden *Battle Watch Captain* van de *Carrier Strike Group* aan boord van het vliegdekschip Charles de Gaulle. Hij was er ook de verbindingsofficier voor het fregat Leopold I dat het vliegdekschip escorteerde.

Le porte-avions et son groupe aéronaval (Carrier Strike Group) sont un instrument militaire impressionnant. La Défense belge a déjà apporté un soutien au groupe constitué autour du porte-avions français Charles de Gaulle auparavant, une mission dont les deux marines nationales sont très satisfaites. En revanche, est-il nécessaire pour notre Défense de continuer de soutenir les déploiements des groupes aéronavals ? Sera-t-il encore possible de fournir ce soutien et est-ce utile pour l'entraînement de nos militaires qui se préparent aux défis de demain ? À moins que cette ambition ne soit qu'un luxe que la Défense belge ne peut plus se permettre aujourd'hui ?

Een *Carrier Strike Group* is een indrukwekkend militair instrument: het kan van ver op zee militaire effecten boven land creëren en de tactische situatie in grote zee- en kustgebieden langdurig en autonoom beïnvloeden. Het vliegdekschip met zijn gevechtsvliegtuigen vormen het hart van deze groep. Een zeer dynamisch en complex dispositief van marineschepen, onderzeeboten, vliegtuigen, drones en satellieten staat in voor de bescherming en de ondersteuning van het geheel. De ingescheepte gevechtsvliegtuigen en helikopters maken het mogelijk om zeer snel en in een grote straal rond het vliegdekschip inlichtingen te verzamelen of gewapend op te treden. De operaties *Inherent Resolve* (Irak-Syrië), *Unified Protector* (Lybië) of *Enduring Freedom* (Afghanistan) hebben dit aangetoond. De impact van dit instrument gaat echter nog veel verder. De loutere aanwezigheid in strategisch belangrijke regio's van een vliegdekschip met zijn imposante ontradingcapaciteit en de trainingsactiviteiten met regionale partnerlanden zijn essentiële bouwstenen voor de maritieme defensiediplomatie.

De Belgische Defensie ter ondersteuning van een *Carrier Strike Group*: noodzakelijk of snobistisch?

De algemene samenstelling van de *Carrier Strike Group*

In 2015, 2020 en 2021 nam het fregat F930 Leopold I met een Alouette III helikopter en ongeveer 200 militairen aan boord succesvol deel aan de ontplooiingen van de Franse *Carrier Strike Group* rond het vliegdekschip Charles de Gaulle. In totaal maakte het Belgische fregat meer dan negen maanden deel uit van de groep. Het kreeg steeds meer verantwoordelijkheden voor de bescherming van het vliegdekschip en voer in een gebied dat zich uitstrekt van de Perzische Golf tot de Baltische Zee.

De strijdkrachten van onze Britse bondgenoten ondergaan sinds 2010 een heuse transformatie. Na een decennium zonder operationeel vliegdekschip beschikt de Britse marine nu over HMS Queen Elisabeth, een F-35-vlieggroep en vernieuwde fregatten en onderzeeboten om het vliegdekschip te beschermen. Tot december 2021 neemt een Nederlands fregat deel aan de eerste langdurige ontplooiing die de Queen Elisabeth *Carrier Strike Group* tot in de Zuid-Chinese Zee brengt. Dit Nederlands fregat wordt op dezelfde manier operationeel klaargestoomd als de Belgische fregatten.

De Belgische Defensie ter ondersteuning van een *Carrier Strike Group*: noodzakelijk of snobistisch?

In 2018 opereerde een Amerikaanse *Carrier Strike Group* rond USS Harry S. Truman na een decennialange afwezigheid terug boven de poolcirkel in de omgeving van Noorwegen. Britse en Franse eenheden, met wie de Belgische marine ook volgens dezelfde standaarden traint, namen hieraan deel. Ook tijdens de ontplooiingen van de Franse *Carrier Strike Group* wordt regelmatig met een Amerikaanse *Carrier Strike Group* samengewerkt en Nederlandse fregatten ondersteunden al meermaals een Amerikaanse groep.

Het lijkt dus niet zo 'n gek idee om ook de komende jaren de *Carrier Strike Groups* van NAVO-bondgenoten te ondersteunen, zeker wanneer die in omgevingen opereren die voor België relevant zijn. Maar wat zou die ondersteuning dan concreet betekenen en is dat allemaal wel zo noodzakelijk voor de toekomst van onze Defensie?

Wat zegt de geactualiseerde Strategische Visie (niet)?

“Wat de ontwikkeling van capaciteiten betreft, kan België waar mogelijk haar krijgsmacht versterken door samenwerking en integratie met andere landen”¹. Voor de uitbating of de ontwikkeling van onze capaciteiten wil de marine daarom verder inzetten op haar diepgaande samenwerking met Nederland, maar ook op de partnerschappen met Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Vele Belgische marineofficieren worden gedeeltelijk gevormd aan boord van Franse marineschepen met als hoogtepunt een maandenlange ontplooiing en vorming op zee samen met hun Franse collega's. Een Belgische officier maakte decennialang deel uit van de *Force aéromaritime française de réaction rapide* (FRMARFOR) die zich permanent voorbereidt om een snel inzetbare groep bevelen te geven. In 2020 is de overeenkomst tussen de Franse en Belgische marine voor de vorming en de onderlinge uitwisseling van marinepersoneel vernieuwd. Deze overeenkomst breidt de mogelijkheden uit om Belgische militairen in Franse scholen en aan boord van Franse schepen te vormen en te trainen. Een eerste concreet resultaat hiervan is dat een Belgische officier voor een periode van drie jaar een operationele sleutelfunctie uitvoert aan boord van een Frans fregat.

Het Verenigd Koninkrijk zorgt al decennia voor de laatste fase van de paraatstelling van onze maritieme gevechtscapaciteit. Onze fregatten en maritieme helikopters ondergaan bij *Flag Officer Sea Training* (FOST) een intensieve trainingsperiode die

¹ Actualisering van de Strategische Visie 2030: Aanbevelingen (UCL, KHID, juni 2021)

De Belgische Defensie ter ondersteuning van een *Carrier Strike Group*: noodzakelijk of snobistisch?

hen toelaat zich te kwalificeren als snel inzetbare gevechtseenheden. Het Verenigd Koninkrijk huisvest ook het maritiem hoofdkwartier van de NAVO dat de permanente NAVO-vlooteenheden aanstuurt, waaraan de Belgische marine aanzienlijk bijdraagt. Ten slotte nemen onze fregatten op heel regelmatige basis deel aan grootschalige maritieme oefeningen georganiseerd door de Britse Defensie.

Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk zijn met andere woorden essentiële partnerlanden voor de training van ons marinepersoneel. Deze doorgedreven training bereidt ons voor op conflicten met hoge intensiteit, wat uitermate belangrijk is voor onze collectieve verdediging. Ontraden dat geostrategische rivaliteiten leiden tot militaire conflicten doen we immers door geloofwaardige militaire capaciteiten paraat te houden. Om een geloofwaardige paraatheid te verzekeren is het dus van groot belang om te blijven investeren in deze partnerschappen met onze buurlanden. Naast deze samenwerking met andere landen investeert de Belgische Defensie ook aanzienlijk in wapensystemen die zeer relevant zijn voor het tactische dispositief van een *Carrier Strike Group*. De toekomstige *Anti-Submarine Warfare Frigates* (ASWF) zullen uitgerust zijn om het vliegdekschip te beschermen tegen onderzeeboten en bedreigingen van gevechtsschepen of kleine maar zwaarbewapende bootjes. De NH90 zal in de komende jaren uitgerust worden met een aangepast sensorenpakket en wapens voor onderzeebootbestrijding en kan ingezet worden vanaf een Belgisch of Frans fregat, het Franse vliegdekschip of, mits aangepaste ondersteuning, zelfs vanaf andere NAVO-schepen. De ASWF zullen pas vanaf 2030 beschikbaar zijn voor operationele inzet, dus tot die tijd zullen de M-fregatten onze meest zichtbare bijdrage op zee blijven.

Maar ook vanop land kan de Belgische Defensie de *Carrier Strike Group* ondersteunen. De vier vanaf 2024 operationeel inzetbare MQ-9 Skyguardian drones kunnen bijdragen aan de *Intelligence, Surveillance and Reconnaissance* (ISR)-activiteiten van of voor de *Carrier Strike Group*. Deze MQ-9 uitrusten met maritieme sensoren zou een bijkomende troef vormen voor de groep. De Multi-role tankers kunnen samen met onze F-35's het dispositief van de carrier air wing versterken vanaf 2025. Een dergelijke bijdrage met luchtmiddelen vanop land is vooral waardevol wanneer de groep voor langere tijd in eenzelfde inzetgebied blijft.

Ten slotte kan de Belgische Defensie de hele operatie ondersteunen met maritieme tactische informatie en inlichtingen. Dit zou de uitwisseling van dergelijke gegevens tussen de betrokken landen kunnen verbeteren.

De Belgische Defensie ter ondersteuning van een *Carrier Strike Group*: noodzakelijk of snobistisch?

***De Carrier Strike Group:* een echte katalysator voor onze transformatie**

De ontplooiing van een vliegdekschip gaat, gezien zijn kapitale operationele waarde, ook in vreedstijd gepaard met uitgebreide beveiligingsmaatregelen die eigenlijk nauwelijks verschillen van die in oorlogstijd. Het escorteren van een vliegdekschip is in vreedstijd dan ook de meest effectieve manier om te trainen voor een reëel conflictscenario. Deze training zorgt op haar beurt voor een geloofwaardige ontrading van dergelijke conflicten. Onafhankelijk van de duur of de omvang, biedt elke integratie van onze militaire capaciteiten dus de mogelijkheid om onze vernieuwde systemen en onze procedures in veeleisende operationele condities en in hoog tempo te beproeven. Het laat toe de competenties van het geïntegreerde personeel te ontwikkelen. Integratie geeft de hele organisatie ook een stuk zingeving en fierheid omwille van de positieve perceptie gelinkt aan de ontplooiing van een dergelijke groep. De Amerikaanse, Britse en Franse Defensies hebben bovendien een uitstekende reputatie op het gebied van leiderschap, beroepsfierheid en discipline. Die elementen uit onze bedrijfscultuur krijgen veel aandacht in het beleid en de plannen van de chef Defensie en de integratie van personeel in een *Carrier Strike Group* biedt ook om die reden een absolute meerwaarde.

De recente deelnames aan de Franse *Carrier Strike Group* hebben aangetoond dat een Belgische bijdrage beperkt in tijd en omvang op basis van het *plug-and-fight*-principe echt werkt. Eenheden kunnen binnen dit concept de groep tijdelijk vervoegen, deelnemen aan het intensieve programma en dan “uitpluggen”. Dat is mogelijk wanneer de groep militaire operaties uitvoert waaraan de Belgische Defensie niet wenst deel te nemen, wanneer de groep een bepaald geografisch gebied betreedt of verlaat of wanneer een bepaalde inzetduur bereikt wordt.

De vernieuwde samenwerking met de Franse marine maakt het mogelijk om onervaren officieren en onderofficieren al vanaf 2022 op individuele basis in te schepen aan boord van de Franse eenheden van de *Carrier Strike Group*. Ze kunnen bijvoorbeeld geïntegreerd worden in de afdelingen “navigatie”, “bevoorrading” of “technisch onderhoud”. Niet alleen laat dit de jonge militairen toe hun professionele en gedragscompetenties verder te ontwikkelen, maar het biedt ook de mogelijkheid om onze mensen te vormen in de scholen van de Franse marine. De succesvolle rekrutering van marinepersoneel samen met een relatief grote uitstroom

De Belgische Defensie ter ondersteuning van een *Carrier Strike Group*: noodzakelijk of snobistisch?

van onderrichters zorgt immers voor wachttijden in de Belgische en Nederlandse scholen. Daarom is het noodzakelijk om zo snel mogelijk de gespecialiseerde vorming van Franstalige onderofficieren voor een aanzienlijk deel bij de Franse marine te laten doorgaan.

© OPEX360.COM

Het Franse vliegdekschip Charles de Gaulle

Individuele deelname en de integratie van fregatten zal ook toelaten om de doctrines die we voornamelijk via de Nederlandse marine aanleren in het volledige geweldsspectrum te beoefenen: dit gaat van ISR over onderzeebootbestrijding tot *Strike Warfare* en zelfs *Ballistic Missile Defence*. Voor de vliegende eenheden geldt dit zeker ook. Deelname aan de ontplooiingen van de Franse, Britse of Amerikaanse maritieme vlieggroep is een uitstekende katalysator voor het oefenen van onze collectieve defensiescenario's met tankervliegtuigen, drones en gevechtsvliegtuigen. Voor de verdere ontwikkeling van onze NH90-capaciteit is een ontplooiing zonder een Belgisch of Nederlands fregat een waardevolle stap. Een Belgische NH90-vliegploeg zou om die reden al tijdens de volgende ontplooiing van de Franse *Carrier Strike Group* kunnen inschepen aan boord van een Frans fregat of van het vliegdekschip zelf.

De Belgische Defensie ter ondersteuning van een *Carrier Strike Group*:
noodzakelijk of snobistisch?

De Belgische Defensie heeft in de nabije toekomst dus een relatief grote waaier aan mogelijkheden om te integreren in een *Carrier Strike Group*. Elke integratie is zeer veeleisend op vlak van training en bedrijfscultuur en draagt zo aanzienlijk bij aan de paraatstelling van de Belgische Defensie. Deze integraties zijn daarom noodzakelijk in een decennium gekenmerkt door een zeer onstabiele veiligheidssituatie in onze onmiddellijke omgeving en tegelijkertijd een grote in- en uitstroom van militairen in onze organisatie.

De Belgische Defensie heeft er in de nabije toekomst bijgevolg alle belang bij om eenheden of personeel in een Franse, Britse of zelfs Amerikaanse *Carrier Strike Group* te integreren. Individuele uitzendingen in staf- of boordfuncties, een fregat, een NH90, gevechtsvliegtuigen, ISR-drones en tankervliegtuigen kunnen de komende tien jaar een *Carrier Strike Group* ondersteunen tijdens missies die variëren in omvang en duur. Dit zal dan heel duidelijk aantonen dat we met onze investeringen in materieel voor onderzeebootsbestrijding, ISR en het luchtgevecht klaar zijn voor onze collectieve verdediging. De integratie zal ook een grote toegevoegde waarde hebben om ons personeel te vormen en te trainen in complexe conflictscenario's. Een *Carrier Strike Group* heeft dus het potentieel om een katalysator te zijn voor de transformatie van de Belgische Defensie op het gebied van personeel, materieel en training.

Om dit pleidooi voor de Belgische ondersteuning van de *Carrier Strike Group* wat kracht bij te zetten, hernemen we graag de volgende strijdkreet: *plug and fight!*

Trefwoorden: *Carrier Strike Group*, vliegdekschip, groupe aéronaval